

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 207/2010-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. E. M., B., zastúpenej advokátom JUDr. P. P., B., ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 53/2009 z 15. decembra 2009, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 244/2007 z 24. januára 2008 a rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 14 Ccu 14/03-353 z 13. októbra 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. E. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. januára 2010 doručená sťažnosť JUDr. E. M., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 53/2009 z 15. decembra 2009, rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 16 Co 244/2007 z 24. januára 2008 a rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 Ccu 14/03-353 z 13. októbra 2005.

Ako vyplynulo zo sťažnosti a pripojených dokladov, sťažovateľka bola ako žalovaná účastníčkou konania, v ktorom sa domáhal P. B. (ďalej len „žalobca v 1. rade“) a neskôr aj Ľ. B. (ďalej len „žalobca v 2. rade“, spolu len „žalobcovia“) žalobou doručenou okresnému súdu 1. júla 2003 proti žalovanej ako advokátke zaplatenia (po úprave petitu podaním z 12. septembra 2005) sumy 1 073 000 Sk s úrokom z omeškania vo výške 10,5 % od 2. marca 2001 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobcovia svoj návrh odôvodnili tým, že sťažovateľka sa na ich úkor bezdôvodne obohatila, pretože ako sprostredkovateľka na základe zmluvy o sprostredkovaní a ako splnomocnený zástupca spoluvlastníkov nehnuteľnosti (žalobcov a Ing. V. F.), v ich zastúpení nehnuteľnosť predala, prevzala kúpnu cenu od kupujúceho, ale ju neodovzdala splnomocniteľom (spoluvlastníkom nehnuteľnosti) a túto si ponechala. Žalovaná dohodla svoju odmenu (2,5 % z kúpnej ceny z predaja nehnuteľnosti) ako advokátka, hoci neboli splnené podmienky na dojednanie podielovej odmeny podľa advokátskej tarify.

Sťažovateľka sa v priebehu konania pred okresným súdom bránila vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade, ktorý do konania vstúpil až v jeho priebehu, námietkou premlčania a námietkou premlčania sa bránila i proti uplatnenej sume 275 000 Sk, o ktorú bola žaloba rozšírená až v priebehu konania (podaním z 12. septembra 2005). V zostávajúcej časti (798 000 Sk) uplatnila sťažovateľka kompenzačnú námietku. Tvrdila, že poskytovala právnu pomoc všetkým trom spoluvlastníkom nehnuteľnosti (žalobcom a PhDr. Z. B., resp. jej právnej predchodkyni neb. Ing. V. F.) v rokoch 1996 – 2001 pri riešení početných problémov spojených s predajom nehnuteľnosti a jej odmena len čiastočne zaplatená dosiahla sumu 1 407 780 Sk, z čoho žalobca v 1. rade nezaplatil nič. Všetci podieloví spoluvlastníci jej ostali ďalej dlžní plnenie podľa zmluvy o sprostredkovaní predaja nehnuteľnosti 130 000 Sk a žalobca v 1. rade i sumu 80 000 Sk. Sťažovateľka preto navrhovala žalobu zamietnuť.

Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 14 Ccu 14/03-353 z 13. októbra 2005 tak, že sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 357 667 Sk s úrokom z omeškania, vo zvyšku žalobu zamietol a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania. Považoval za preukázané, že medzi sťažovateľkou a podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti bola uzatvorená zmluva o sprostredkovaní predaja nehnuteľnosti, sťažovateľka v zastúpení podielových spoluvlastníkov nehnuteľnosti túto predala. Kúpna cena 5 200 000 Sk mala byť zaplatená tak, že suma 2 600 000 Sk mala byť zaplatená pri podpise zmluvy a zostávajúca časť kúpnej ceny 2 600 000 Sk v štyroch splátkach po 650 000 Sk. Podľa zhodných tvrdení účastníkov konania bolo preukázané, že suma 2 600 000 bola prevzatá žalobcom v 1. rade, a tak sporným ostalo to, či bola odovzdaná žalobcom aj zostávajúca časť kúpnej ceny 2 600 000 Sk. Z vykonaného dokazovania mal okresný súd za preukázané, že z tejto sumy došla suma 500 000 Sk na bankový účet žalobcu v 2. rade. Na bankový účet PhDr. Z. B. došla suma 500 000 Sk. Sťažovateľka dostala sumu 500 000 Sk na svoj bankový účet (preukázané správou banky), ďalej v hotovosti prevzala tri razy sumu 266 667 Sk (preukázané príjmovými dokladmi podpísanými sťažovateľkou). Aj platba 300 000 Sk ako zostatok kúpnej ceny bola prijatá sťažovateľkou, čo potvrdil kupujúci J. B. vo svojej svedeckej výpovedi. Z uvedeného považoval súd za preukázané, že z druhej časti kúpnej ceny vo výške 2 600 000 Sk priamo predávajúci dostali 1 000 000 Sk a sťažovateľka prevzala 1 600 000 Sk. Z tejto sumy preukázala sťažovateľka vyplatenie časti 527 000 Sk predávajúcim. Predávajúcim teda nebola vyplatená suma 1 073 000 Sk. Predávajúci boli podieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti každý v 1/3. V konaní nebolo preukázané, že by bol sťažovateľke udelený pokyn odovzdať peniaze inak, než každému z predávajúcich 1/3 kúpnej ceny. Preto bola sťažovateľka povinná odovzdať každému z predávajúcich sumu 357 667 Sk. Okresný súd považoval za dôvodnú sťažovateľkou vznesenú námietku premlčania vo vzťahu k žalobcovi v 2. rade. Preto okresný súd vyhovel iba žalobe žalobcu v 1. rade a iba do výšky sumy 357 667 Sk. Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľky, že má pohľadávky voči žalobcom z poskytovania právnej pomoci, touto sa okresný súd nezaoberal s poukazom na to, že nejde o kompenzačnú námietku, ale len o obranu sťažovateľky.

Proti tomuto rozsudku podala odvolanie sťažovateľka, žalobca v 2. rade proti výroku o zamietnutí žaloby vo vzťahu k nemu a obaja žalobcovia proti výroku o náhrade trov

konania. Krajský súd uznesením č. k. 16 Co 377/2005-421 z 28. decembra 2006 odvolacie konanie o odvolaní žalobcu v 2. rade a sťažovateľky pre nezaplatenie súdneho poplatku za odvolanie zastavil a na odvolanie žalobcu v 1. rade proti výrokom o trovách konania v týchto výrokoch rozsudok okresného súdu potvrdil. Sťažovateľka proti tomuto rozhodnutiu podala dovolanie a najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Cdo 63/2007 z 29. marca 2007 zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu vo výroku o zastavení odvolacieho konania o odvolaní sťažovateľky a vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania a vec vrátil krajskému súdu. Krajský súd uznesením sp. zn. 16 Co 244/2007 z 18. septembra 2007 nepriznal sťažovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov v odvolacom konaní. Ústavný súd sťažnosť smerujúcu proti tomuto uzneseniu krajského súdu uznesením č. k. IV. ÚS 176/08-10 z 22. mája 2008 odmietol ako oneskorene podanú.

O podanom odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd na odvolacom pojednávaní v prítomnosti sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 16 Co 244/2007 z 24. januára 2008 tak, že rozsudok okresného súdu vo výroku o povinnosti sťažovateľky zaplatiť žalobcovi v 1. rade sumu 357 667 Sk potvrdil a zaviazal sťažovateľku nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania v sume 18 324 Sk. Rozsudok okresného súdu považoval za vecne správny, stotožnil sa so závermi okresného súdu, že pohľadávka žalobcu v 1. rade nie je premlčaná. Pokiaľ sťažovateľka v odvolaní namietala, že vzniesla kompenzačnú námietku, ktorou sa okresný súd nezaoberal, odvolací súd dospel k záveru, podľa ktorého pohľadávku sťažovateľky z titulu poskytovania právnej pomoci nie je možné započítať proti pohľadávke žalobcu v 1. rade na vydanie zostatku kúpnej ceny z predaja nehnuteľnosti, a to z dôvodu, že v zmysle § 11 ods. 2 Advokátskeho poriadku je vylúčené, aby advokát použil na úhradu svojej odmeny za právne služby peniaze klienta, ktoré sú účelovo viazané. Podľa názoru krajského súdu nejde teda o pohľadávku spôsobilú na započítanie (§ 580 Občianskeho zákonníka). Rozsudok krajského súdu sp. zn. 16 Co 244/2007 z 24. januára 2008 v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 14 Ccu 14/03-353 z 13. októbra 2005 nadobudol právoplatnosť 10. marca 2008.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka 31. marca 2008 dovolanie, o ktorom najvyšší súd rozhodol uznesením sp. zn. 4 Cdo 53/2009 z 15. decembra 2009 tak, že dovolanie sťažovateľky odmietol. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 17. januára 2010.

Porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odôvodnila sťažovateľka v sťažnosti doručenej ústavnému súdu tým, že dovolanie podala podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) (dovolanie odôvodnila tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci) a napriek tomu sa najvyšší súd vo svojom rozhodnutí zaoberal iba podmienkami prípustnosti dovolania podľa § 237 – § 238 OSP, ktoré sťažovateľka neuplatňovala. Konanie bolo postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktorá podľa názoru sťažovateľky spočívala v tom, že rozsudok krajského súdu je nepreskúmateľný, pretože sa nezaoberal skutkovými a právnymi dôvodmi odvolania, čo bráni dovolaciemu súdu zhodnotiť správnosť postupu krajského súdu. Obsahu rozsudku krajského súdu nezodpovedá ani záver najvyššieho súdu, podľa ktorého odvolací súd dostatočne a presvedčivo odôvodnil svoje právne závery o opodstatnenosti uplatneného nároku a o nedôvodnosti žalovanou uplatnenej kompenzačnej námietky a námietky premlčania, a pokiaľ sa inými tvrdeniami sťažovateľky (vrátane jej ďalších námietok a návrhov na vykonanie dokazovania) pre ich irelevantnosť nezaoberal, nemožno mu v tomto smere nič vyčítať. Podľa názoru sťažovateľky, vo svojom odvolaní poukázala na hrubé chyby hmotnoprávne i procesnoprávne, ktorých sa dopustil okresný súd, napriek tomu sa krajský súd nimi nezaoberal. Sťažovateľka žiadala pripojiť trestný spis o trestnom oznámení, ktoré na ňu podali žalobcovia (trestná vec bola skončená odložením), avšak krajský súd jej nevyhovel (v odôvodnení rozsudku to navyše nijako neodôvodnil). Z rozsudku okresného súdu nemožno zistiť, o ktorý z dôvodov bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka má v prípade sťažovateľky ísť (a neuviedli to ani žalobcovia v žalobe). Odvolací súd nereagoval na dôvody odvolania sťažovateľky uvedené v jej odvolaní, najmä pokiaľ ide o namietané nedostatky žaloby, ktoré mali spôsobiť zamietnutie žaloby už okresným súdom, najmä to, že žalobcovia sa domáhali plnenia spoločne a nerozdielne, hoci (ako to vyplýva aj z rozsudku okresného súdu), išlo o nárok delený – žalobcovi v 1. rade bolo potom priznané niečo iné, než čoho sa domáhal. Rozhodnutia okresného, krajského i najvyššieho súdu sú svojvoľné, bez opory v platnom práve. Nárok v časti 500 000 Sk a 266 667 Sk bol premlčaný, keď sťažovateľka prijala túto sumu 24. februára 2000, resp. 12. júna 2000, a žaloba bola súdu doručená 1. júla

2003. To nevzal do úvahy žiadny zo súdov. Ak žalobca tvrdil, že sťažovateľke bola vyplatená suma 233 000 Sk 23. februára 2001, to nie je pravda a ani to nebolo v konaní preukázané. Kompenzačnou námietkou sťažovateľky sa okresný odmietol zaoberať, krajský súd sa ňou zaoberal, avšak nedostatočne. Súdny nevzali do úvahy ani to, že žalobca v 1. rade dostal ešte v roku 1997 celý podiel 1/3 z kúpnej ceny, pretože zo sumy 2,6 mil. SI si ponechal 1,8 mil. a iba zvyšok poukázal ostatným dvom podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru bolo teda porušené nielen uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 53/2009 z 15. decembra 2009, ale aj rozsudkom krajského súdu sp. zn. 16 Co 244/2007 z 24. januára 2008 a rozsudkom okresného súdu č. k. 14 Ccu 14/03-353 z 13. októbra 2005.

Sťažovateľka žiadala vydať vo veci tento nález:

„1. Právo JUDr. E. M. na spravodlivé súdne konanie a súdnu ochranu podľa článku 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave sp. zn. 4 Cdo 53/2009 zo dňa 15.12.2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 244/2007 zo dňa 24.1.2008 a v spojení s rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Ccu 14/2003 zo dňa 13.10.2005.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave sp. zn. 4 Cdo 53/2009 zo dňa 15.12.2009, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16 Co 244/2007 zo dňa 24.1.2008 a rozsudok Okresného súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Ccu 14/2003 a vec vracia Okresnému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie a rozhodnutie, pričom Okresný súd v Banskej Bystrici je v celom rozsahu viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach v tomto náleze.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako vyplýva z petitu sťažnosti, sťažovateľka sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť jednak rozsudkom okresného súdu č. k. 14 Ccu 14/03-353 z 13. októbra 2005 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 16 Co 244/2007 z 24. januára 2008 a jednak uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 53/2009 z 15. decembra 2009.

Ústavný súd preto posudzoval splnenie podmienok ustanovených § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre prijateľnosť sťažnosti jednotlivo vo vzťahu ku všetkým rozhodnutiam všeobecných súdov, ktorými podľa názoru sťažovateľky mali byť ňou označené práva porušené.

Ústavný súd sa najprv zaoberal splnením podmienok prijateľnosti sťažnosti vo vzťahu k rozsudku okresného súdu č. k. 14 Ccu 14/03-353 z 13. októbra 2005 a rozsudku krajského súdu sp. zn. 16 Co 244/2007 z 24. januára 2008.

Podľa § 53 ods. 3 prvej vety zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu.

Ako vyplýva z obsahu spisu, rozsudok krajského súdu sp. zn. 16 Co 244/2007 z 24. januára 2008 v spojení s rozsudkom okresného súdu č. k. 14 Ccu 14/03-353 z 13. októbra 2005 nadobudol právoplatnosť 10. marca 2008. Dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu teda uplynula 11. mája 2008. Sťažovateľka svoju sťažnosť ústavnému súdu doručila 19. januára 2010, teda zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej na podanie ústavnej sťažnosti v ustanovení § 53 ods. 3 zákona o ústavnom

súde. Preto v tejto časti sťažnosti neostalo ústavnému súdu iné, než sťažnosť sťažovateľky odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

Odlišná je situácia, pokiaľ ide o zostávajúcu časť sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 53/2009 z 15. decembra 2009, ktorým bolo jej dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 16 Co 244/2007 z 24. januára 2008 odmietnuté.

Sťažovateľka tvrdí, že týmto uznesením najvyššieho súdu došlo k porušeniu jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že najvyšší súd sa meritórne jej dovolaním nezaoberal a jej dovolanie naopak odmietol, hoci pre takéto jeho rozhodnutie neboli splnené zákonné podmienky.

Pravidlá týkajúce sa podmienok podávania opravných prostriedkov majú za cieľ zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Jednak tieto pravidlá alebo ich používanie nemôžu týmto osobám zabrániť, aby využili existujúci opravný prostriedok (napr. I. ÚS 4/00; vec Pérez De Rada Cavanilles c. Španielsko, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 28. októbra 1998).

Z týchto dôvodov, ak Občiansky súdny poriadok a iné právne normy vymedzujú (pozitívne aj negatívne) okruh rozhodnutí, proti ktorým je (alebo nie je) prípustné dovolanie a o prípustnosti jeho podania rozhodne následne na to povolaný súd spôsobom, ktorý je v súlade s právnou úpravou podmienok podávania opravných prostriedkov, je potom vylúčené, aby v takom prípade došlo k porušeniu základného práva účastníka občianskeho súdneho konania na súdnu ochranu a na spravodlivý proces (postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia označeného práva sťažovateľky).

Ústavný súd preto skúmal, či v prípade sťažovateľky nedošlo zo strany najvyššieho súdu k odmietnutiu dovolania, ktorého prípustnosť možno vyvodiť z Občianskeho súdneho poriadku.

Najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľky v uznesení sp. zn. 4 Cdo 53/2009 z 15. decembra 2009 odôvodnil takto:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods.1 O.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Prípustnosť dovolania v predmetnej veci podľa § 238 O.s.p. neprichádza do úvahy. Nejde totiž v napadnutom výroku o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu, ani o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd v tejto veci právny názor týkajúci sa jej meritórneho posúdenia nevyslovil. Rovnako nejde o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu.

Dovolací súd preskúmal prípustnosť dovolania z hľadísk uvedených v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodol vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Dovolací súd nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení. Za nedôvodnú považoval námietku dovolateľky o nepreskúmateľnosti rozsudku odvolacieho súdu pre nevysporiadanie sa so všetkými jej odvolacími námietkami. Podľa názoru

dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám vyplývajúcim z ustanovenia § 157 ods.2 O.s.p.

Rozsah povinnosti uviesť dostatočné dôvody, na ktorých je založené rozhodnutie súdu, sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle konkrétnych okolností každej veci. Súd je povinný sa zaoberať námietkami, argumentmi a návrhmi strán na vykonanie dôkazov, ktoré majú pre rozhodnutie význam, t.j. ktoré sú podstatné. Nevyžaduje sa, aby na každý argument strany bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď.

V preskúmvanej veci je z rozsudku odvolacieho súdu, v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa, zrejmé, aké skutkové zistenia boli vyvedené z vykonaných dôkazov, akými úvahami sa súd riadil a ako vec právne posúdil. Odvolací súd dostatočne a presvedčivo odôvodnil svoje závery o opodstatnenosti uplatneného nároku ako nároku z bezdôvodného obohatenia a o nedôvodnosti žalovanou uplatnenej kompenzačnej námietky a námietky premlčania. Riadne sa teda vysporiadal aj s námietkami, ktoré z hľadiska žalovaného nároku mohli byť podstatné. Pokiaľ sa inými tvrdeniami žalovanej (vrátane jej ďalších námietok a návrhov na vykonanie dokazovania) pre ich irelevantnosť (právnu nevýznamnosť) nezaoberal, nemožno mu v tomto smere nič vyčítať.

So zreteľom na uvedené Najvyšší súd dovolanie žalovanej podľa § 218 ods.1 písm. c.) O.s.p. v spojení s § 243b ods.5 O.s.p. ako neprípustné odmietol bez toho, aby sa mohol zaoberať aj jej ďalšími námietkami spochybňujúcimi správnosť právnych a skutkových záverov odvolacieho súdu vrátane jeho procesného postupu z hľadiska tzv. iných väd konania.“

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, *mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd jednak zrozumiteľne a vyčerpávajúco svoje rozhodnutie o odmietnutí dovolania sťažovateľky odôvodnil a jednak toto svoje rozhodnutie založil na takom výklade dotknutých ustanovení právnych predpisov, ktorý nemožno označiť za ústavne nekonformný alebo nezodpovedajúci dikcii aplikovaných zákonných ustanovení. Iba to, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu o prípustnosti dovolania vyjadreným v napadnutom uznesení nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jej sťažnosti.

Ako ostatne vyplýva aj zo sťažnosti, sťažovateľka tvrdí, že svoje dovolanie podávala z dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP a neuplatňovala žiaden z dôvodov podľa § 237 OSP. V situácii, keď je úplne zrejmé, že prípustnosť dovolania nemohla byť v tejto veci založená podľa § 238 OSP, samotná sťažovateľka zotrváva na názore, že neuplatňovala dôvody podľa § 237 OSP (a ich prípadnú existenciu teda ani netvrdila), považuje ústavný súd spôsob prerokovania dovolania najvyšším súdom za dostatočný a jeho dôvody za postačujúce. Ani výčitka sťažovateľky adresovaná dovolaciemu súdu, podľa ktorej mal ňou uvedené dovolacie posúdiť podľa obsahu dovolania, neobstojí. Najvyšší súd preskúmal i (možnú) existenciu dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 237 OSP a svoj záver o nenaplnení žiadneho z nich v prípade sťažovateľky i riadne odôvodnil. V situácii, keď neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania, nemohol sa potom najvyšší súd meritórne dovolaním zaoberať a nemožno mu to potom z hľadiska rešpektovania základných práv sťažovateľky ani vyčítať.

Za tejto situácie ústavný súd konštatuje, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 53/2009 z 15. decembra 2009 nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažnosť sťažovateľky preto aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2010